

วงจรกิจกรรม PDCA (Plan-Do-Check-Act)

เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของ การดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้น คือ 1) วางแผน/เตรียมการ 2) การดำเนินการ/ปฏิบัติ 3) ตรวจสอบและประเมินผล 4) การปรับปรุง/ การรายงานผล /การนำผลมาปฏิบัติ วงจร PDCA นี้ได้พัฒนาขึ้นโดย ดร.ซีวฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้มีการนำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกัน อย่างแพร่หลาย ขั้นตอนของวงจร PDCA มีดังนี้

1. Plan (การวางแผน/การเตรียมการ) การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการ และขั้นตอนที่ จำเป็นเพื่อให้การ ดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

2. DO (การดำเนินการ/ปฏิบัติ) การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและ เงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน

3. Check (ตรวจสอบและประเมินผล) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อ ประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่าง การปฏิบัติงานหรือไม่

4. Act (การปรับปรุง/การรายงานผล/การนำผลมาปฏิบัติ) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจาก ได้ทำการตรวจสอบ แล้วการปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วน เฉพาะหน้าหรือการค้นหา สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม

การนำ PDCA ไปใช้

PDCA เพื่อป้องกัน

- การนำวงจร PDCA ไปใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผนที่ดีช่วยป้องกัน ปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงานลดการใช้ทรัพยากร มากหรือน้อยเกินความพอดี
- การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงาน มีความรัดกุม ขึ้นและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วก่อนจะลุกลาม
- การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่เกิดซ้ำ

PDCA เพื่อแก้ไขปัญหา

- การใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ได้แก่ การทำ C-PDCA คือ ตรวจสอบ ก่อนว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัญหาเมื่อหาปัญหาได้ก็นำมาวางแผน เพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป

PDCA เพื่อปรับปรุง

- PDCA เพื่อการปรับปรุง คือไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะ สแสวงหาสิ่งต่างๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสังคมเมื่อเราคิดว่าจะปรับปรุงอะไร ก็ให้ใช้วงจร PDCA

เทคนิคของ PDCA แต่ละขั้นตอน

เทคนิคการวางแผน การวางแผนที่ดี ควรตอบคำถามต่อไปนี้ได้

- มีอะไรบ้างที่ต้องทำ ใครทำ ต้องใช้อะไรบ้าง
- ระยะเวลาในการทำงานแต่ละขั้นตอนเป็นเท่าใด
- ลำดับการทำงานเป็นอย่างไร ควรทำอะไรก่อน อะไรหลัง
- เป้าหมายในการกระทำครั้งนี้คืออะไร

เทคนิคขั้นตอนการปฏิบัติ

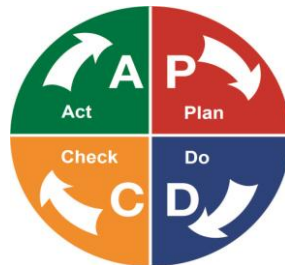
- ทำให้ถูกต้องตั้งแต่แรก จะได้ไม่ต้องแก้ไข
- ตรวจสอบทุกขั้นตอน หากพบข้อบกพร่อง ให้รีบแก้ไข

เทคนิคขั้นตอนตรวจสอบ

- ตรวจสอบวิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติจริง
- ตรวจสอบผล ที่ได้ว่าได้ตามเป้าหมายหรือไม่

เทคนิคขั้นตอนการดำเนินการให้เหมาะสม

- หลังจากตรวจสอบแล้ว ถ้าเราทำได้ตามเป้าหมาย ให้รักษาความดีนี้ไว้
- หากตรวจสอบแล้ว พบว่ามีข้อผิดพลาด ให้หาสาเหตุและแก้ไขสาเหตุ
- หาทางปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติครั้งต่อไปดีขึ้นกว่าเดิม

เอกสารให้ความรู้

การประกันคุณภาพการศึกษา

และวงจรกิจกรรม PDCA

ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การดำเนินการกิจต่างๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ /การจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” มาตรา48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

- เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษา
- เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางสู่เป้าหมายและเป้าประสงค์
- เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง
- เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด
- เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

การประกันคุณภาพการศึกษา (สกอ.)

(ระดับหลักสูตร)

องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ 1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.

องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต

ตัวบ่งชี้ 2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ตัวบ่งชี้ 2.2 การได้งานทำหรือผลงานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา

ตัวบ่งชี้ 3.1 การรับนักศึกษา

ตัวบ่งชี้ 3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

ตัวบ่งชี้ 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา

องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์

ตัวบ่งชี้ 4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์

ตัวบ่งชี้ 4.1 คุณภาพอาจารย์

ตัวบ่งชี้ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ 5.1 สาระของรายวิชาในหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ 5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ 5.3 การประเมินผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ 5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตรรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ 6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

การประกันคุณภาพการศึกษา (สกอ.)

(ระดับคณะ)

องค์ประกอบ 1 ผลิตบัณฑิต

ตัวบ่งชี้ 1.1 ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม

ตัวบ่งชี้ 1.2 อาจารย์ประจำคณะที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ตัวบ่งชี้ 1.3 อาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้ 1.4 จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำ

ตัวบ่งชี้ 1.5 การบริการนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตัวบ่งชี้ 1.6 กิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบ 2 การวิจัย

ตัวบ่งชี้ 2.1 ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ 2.2 เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ 2.3 ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

องค์ประกอบ 3 การบริการวิชาการ

ตัวบ่งชี้ 3.1 การบริการวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ 4.1 ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

องค์ประกอบ 5 การบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ 5.1 การบริหารของคณะเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ กลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของคณะ

ตัวบ่งชี้ 5.2 ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตร

